

KiNs innspill til Kunstnermeldingen

Kunstsentrene i Norge (KiN) takker for muligheten til å komme med innspill til kunstnermeldingen.

KiN ble etablert i 2010 og er en landsdekkende medlemsforening, et kunstfaglig institusjonsnettverk for landets 15 regionale kunstsentre. Vi har vårt utspring i kunstpolitiske tiltak fra 1970-årene (Kunstneraksjonen 1974), der målet var å styrke kunstfeltet gjennom etablering av regionale ressursentre for visning og formidling av billedkunst og kunsthåndverk.

Vi ønsker å fremheve KiNs dialog og tette samarbeid med Norske Billedkunstnere (NBK) og Norske Kunsthåndverkere (NK): Vårt felles mål er å bedre rammebetingelsene for kunstnerne, for produksjon, visning og formidling av samtidskunst *i hele landet*. De regionale kunstsentrene spiller en vesentlig rolle i arbeidet med å produsere, vise og formidle billedkunst og kunsthåndverk av nålevende profesjonelle kunstnere.

Kunstsentrene utvikler kunstnerskap, bygger kunstkompetanse og driver en aktiv kunstformidling til et sammensatt publikum. Kunstsentrene legger til rette for og styrker ytringsmangfoldet i alle landets regioner.

Vi fungerer i dag både som visningssteder og som regionale ressursentre, fra Kristiansand i sør til Svolvær og Karasjok i nord. Vi formidler utstillinger av høy kvalitet for et bredt publikum, vi er regionale kompetansesentre for kunst i offentlig rom, vi arbeider med Den Kulturelle Skolesekken, og vi styrker og utvikler fagmiljøene innen billedkunst- og kunsthåndverk ute i alle landets regioner. Dette forholdet gjenspeiles i vår organisering der de regionale grunnorganisasjonene til billedkunstnerne, NBK, og kunsthåndverkerne, NK, sitter i våre styrever og faglige organer.

De 15 kunstsentrene representerer alle *sitt* geografiske landskap, *sin* institusjonelle historie og *sin* identitet.

Kunstsentrene i Norge (KiN) har følgende høringsinnspill til arbeidet med ny kunstnermelding:

1. Hva kan gjøres for å legge til rette for flere kulturarbeidsplasser og kompetansemiljø over hele landet?

- Styrke kunstsentrenes tilstedeværelse i sine regioner gjennom et økonomisk løft, der hver av de 15 sentrene får egne bevilgninger under post 74. Det må avsettes minimum 30 millioner til dette formålet (egen utredning av kunstsentrenes institusjonsøkonomi og reelle behov er på vei).
- Økt tilskudd til utstillingsproduksjon i regionene ved å øke dagens pott på 5,1 millioner kroner til **Regionale prosjektmidler for visuell kunst** med ytterligere 10 millioner kroner, slik at det avsettes totalt 15,1 mill. til dette formålet. (Søkt beløp i 2022 var på 24,8 mill.)
- Styrke fagkompetansen innen Kunstsentrenes arbeid med Kunst i offentlig rom og DKS
- Iverksette og implementere reform for utstillingsøkonomi (vederlag, honorar og produksjonsmidler) ved kunstsentrene og andre offentlig finansierte små og mellomstore kunstinstitusjoner.
- Styrk satsingen på Kulturtankens DKS-lab for det visuelle feltet. (Utviklingsprosjekt for samtidskunstprosjekter i den kulturelle skolesekken). Ordningen styrker mangfold og arbeidsplasser innenfor DKS-produksjoner og DKS-formidling i hele landet.

2. Hva kan gjøres for at kunstnere får rimelig betaling for arbeid, oppdrag, bruk og visning av verk?

- *Staten må ta ansvar for å gjenopprette trepartssamarbeidet mellom stat, fylkeskommune og kommune, og herigjennom øke de regionale kunstsentrenes faste driftsmidler.*
- De fleste institusjonene i mellomstadiet innen det visuelle kunstfeltet opplever å være underfinansiert og underbemannet. Disse institusjonene har ikke økonomiske rammer som oppfyller kravene til vederlag, honorar og produksjonsøkonomi i «reform for utstillingsøkonomi.» Vi mener at øremerkede midler til utstillingsøkonomi bør stå sentralt når kunstsentrene løftes inn i statsbudsjettet.
- De 15 kunstsentrene i Norge bidrar til å skaffe arbeid til kunstnerne: i den kulturelle skolesekken, gjennom oppdrag innen kunst i offentlig rom, for prosesser med stedsutvikling i bygd og by og gjennom å tilby utstillinger. Som kompetansesenter er det også en sentral oppgave å veilede og holde kurs, seminarer og arrangement, både for nyutdannede og godt etablerte kunstnere. Vi bygger kunstnerskap over tid. I vårt arbeid jobber vi bevisst med likestilling og mangfold, dette inkluderer rimelige vilkår for kunstneres virke både lokalt og regionalt. Vi skal også være en god arbeidsplass og ha et godt arbeidsmiljø for våre ansatte.

3. Hva kan gjøres for å bedre kunstneres tilgang til sosiale rettigheter?

- Realisere reform for utstillingsøkonomi ved alle offentlig finansierte kunstinstitusjoner.
- KiN stiller seg bak Kunstnernetverket sitt samlede innspill på dette området fra samtlige kunstnergrupper i fellesskap. Med den lappeteppøkonomien selvstendig næringsdrivende har som kunstnere i enkeltpersonforetak, er nok dette et område som kan kobles sammen med mange andre små bedrifter og gründeres virksomheter. Likevel er det noen ting som vil bidra positivt og det er å sørge for å øke inntektene generelt for kunstnere, for å få et bedre inntektsnivå å beregne ut ifra – at inntektene ikke er så lave.

4. Hvordan sikre kunstnerisk frihet og ytringsfrihet?

- Vilkårene for kunstnerisk frihet og ytringsfrihet må kjempes for både på individnivå og institusjonsnivå. Kunstsentrene i Norge er viktige bidragsytere til dette; vi skaper rom for kunstneriske ytringer og ytringsmangfold, både gjennom våre utstillingsprogrammer og gjennom våre fagprogram. Å styrke kunstsentrene, er å styrke vilkårene for kunstnerisk frihet og ytringsfrihet i hele landet.

5. Hvordan sikre at kunstnerbefolkningen gjenspeiler vårt mangfoldige samfunn?

- Styrk de 15 kunstsentrene som viktige arenaer for mangfold i samtidskunstfeltet; Alle kunstsentrene har en praksis med åpen utlysning av utstillingsplasser. Dette gjør at profesjonelle kunstnere gis lik mulighet til å søke om utstillinger på samtidskunstinstitusjoner i hele Norge. Praksisen synliggjør og muliggjør representasjon av det eksisterende mangfoldet i landets kunstnerbefolkning.
- Sentrenes utstillingsprogrammer gir befolkningen i alle landets regioner tilgang til kunst av høy kvalitet. Kunstsentrene er åpne for alle og viktige møteplasser for barn og unge, skolen, utdanningsinstitusjoner, kunstinstitusjoner, lokalt og regionalt næringsliv, billedkunstnere, kunsthåndverkere, andre profesjonelle på kunstfeltet og et øvrig sammensatt og kunstinteressert publikum.
- Vi jobber også for økt mangfold på kunstfeltet gjennom integrering av nye publikumsgrupper i alle aldre. Vi utvikler våre utvekslingsprogrammer, internasjonale residencies, og er kreative og kunstfaglige møteplasser hvor samtidens kunstproduksjon har en sentral rolle.
- Styrk satsingen på Kulturtankens DKS-lab for det visuelle feltet. (Utviklingsprosjekt for samtidskunstprosjekter i den kulturelle skolesekken). Ordningen styrker mangfold innenfor DKS-produksjoner og DKS-formidling i hele landet.

6. Hvordan bidra til økt internasjonalt samarbeid?

- Nettverket kunstsentrene representerer strekker seg langt ut over det enkelte senter og dets region. Alle kunstsentrene har både nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere, og er i mange tilfeller en viktig regional ressurs for internasjonal utveksling innen det visuelle kunstfeltet. Å styrke kunstsentrene driftsøkonomi vil sikre dette arbeidet og muliggjøre utvikling av internasjonalt samarbeid i alle landets regioner.
- Som institusjonsnettverk representerer vi et mangfold av institusjoner fra Sápmi i nord til Kristiansand i sør. Et mangfold av ulike institusjoner er avgjørende for å ivareta et mangfoldig kunstfelt, som også speiler befolkningen i dag. Gjennom våre regionale institusjoners utstillinger, seminarer, kunstnermøter og gjester, involveres også befolkningen i det institusjonelle arbeidet med et lokalt, regionalt og internasjonalt program.

Lillehammer, 29.09.2022

Vilde Andrea Brun

Styreleder i KiN og daglig leder i Oppland kunstsenter

Oslo, 29.09.2022

Merete Hovdenak

Daglig leder